

Številka: 5.8 - 44 / 2015 - 16 - DOL
Datum: 22.07.2016

SINDIKAT ŠPORTNIKOV SLOVENIJE
Stefanovic Dejan
(dejan.stefanovic@siol.net)

Spoštovani,

obveščamo vas, da smo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport opozorili na nepravilnosti v postopku priprave predloga zakona o športu ter na problematiko delovnega statusa športnikov in športnih delavcev, odškodnin pri zamenjavi športne organizacije in statusa varuha pravic športnikov (vsebina je razvidna iz priloženega dopisa).

Po prejemu odgovora se bomo odločili o naših morebitnih nadaljnjih aktivnostih.

Lep pozdrav

Vlasta Nussdorfer
varuhinja človekovih pravic

Priloga 1X

Številka: 5.8 - 44 / 2015 - 15 - DOL
Datum: 22.07.2016

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
Kabinet ministrice
Masarykova 16
1000 Ljubljana

Spoštovani,

opozorjeni smo bili, da ste v medresorsko usklajevanje poslali predlog zakona o športu, kar potrjuje tudi objava na spletni strani e-demokracija. V začetku tega leta smo vas z dopisom št. 5.8-44/2015-3-DOL z dne 15. 1. 2016 opozorili na pomanjkljivosti pri takratni javni objavi le dela zakonskega gradiva in z dopisom št. 011-33/2013/69 z dne 21. 1. 2016 ste nam odgovorili, da boste po zaključeni prvi javni obravnavi končni predlog besedila novega zakona ponovno objavili na spletni strani ministrstva in na portalu e-demokracije. Takšno zagotovilo ste podali tudi namestniku varuhinje na sestanku 24. marca 2016.

Ugotavljamo, da vaše ministrstvo spet ne spoštuje določil Resolucije o normativni dejavnosti, prav tako pa ne spoštuje lastnih zavez. Očitno javne razprave o predlogu zakona ne bo, saj bi bila po opravljenem medresorskem usklajevanju nesmiselna. Medresorsko usklajevanje bi namreč morali v tem primeru ponoviti za vsak sprejet predlog iz javne razprave. Iz vašega ravnanja sklepamo na vašo oceno, da so dosedanji sestanki z različnimi zainteresiranimi zadovoljili zahtevo po preglednosti razprave in tudi sprejetih stališč. Žal vsaj Varuhu človekovih pravic RS v okviru dosedanjih aktivnosti niste odgovorili na pomisleke oziroma pripombe, s katerimi smo vas seznanili v dopisu št. 4.1-15/2016-1-STU z dne 25. 2. 2016.

V nadaljevanju vas opozarjamo na tri odprta vprašanja, ki po naši oceni v predlogu zakona niso ustrezno rešena in bodo v praksi lahko povzročala veliko težav:

1. določbe o statusu poklicnih športnikov in strokovnih delavcev v športu oziroma o izjemi od ureditve, ki jo predpisuje Zakon o delovnih razmerjih,
2. odškodnine za prestopne med športnimi organizacijami,
3. varuh športnikovih pravic.

AD1.

V zvezi z zaposlovanjem strokovnih delavcev v športu smo vas v dopisu št. 4.1-15/2016-1-STU z dne 25. 2. 2016 opozorili, da je po mnenju Varuha takrat predlagana ureditev, v skladu s katero bi bil v delovnem razmerju v športni organizaciji za delo na programih iz prve, druge, četrte ali devete alineje prvega odstavka 5. člena tega zakona zgolj strokovno izobražen kader, to je kader, ki ima zaključen študijski program prve ali druge stopnje športne vzgoje, športnega treniranja, športne rekreacije ali kineziologije, **nedopustna in celo diskriminatorna**, saj je zakon izrecno določal, kdo je lahko v delovnem razmerju, kdo pa mora delati kot zasebni športni delavec, čeprav oba lahko opravljata delo pri istem posameznem izvajalcu. Opozorili smo vas, da bi v konkretnem primeru o delu zasebnega športnega delavca v športni organizaciji inšpekcija lahko ugotovila, da so izpolnjeni elementi delovnega razmerja. Delodajalec takega zasebnega športnega delavca v skladu s predlagano določbo četrtega odstavka 34. člena ne bi smel zaposliti, torej bi verjetno izgubil delo. Čeprav je predlog zakona določal, da to delo lahko

VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC RS

DUNAJSKA 56, 1109 LJUBLJANA TELEFON: +386 1 47 500 50 FAKS: +386 1 47 500 40
BREZPLAČNI TELEFONSKI KLIC IN INFORMACIJE: 080 15 30 E-POŠTA: INFO@VARUH-RS.SI

WWW.VARUH-RS.SI

opravlja. Tudi če bi predlagane določbe bile sprejete, ni nujno, da bi to doprineslo k izboljšanju kvalitete dela v športnih društvih in klubih, glede katerega smo pri Varuhu v preteklosti prejeli kar nekaj pripomb. **Opozorili smo vas, da zakon ne bi smel razločevati med tem, kdo delo lahko opravlja kot zasebni športni delavec, kdo pa je lahko v rednem delovnem razmerju.**

Predlagali smo vam, da naše mnenje upoštevate pri nadaljnjem oblikovanju predloga Zakona o športu ter prosili za povratno informacijo. Pisne povratne informacije nam niste posredovali, ste pa namestniku varuhinje na sestanku 24.3.2016 zagotovili, da boste naše pripombe upoštevali.

Iz vsebine predloga zakona, ki ste ga sedaj posredovali v medresorsko usklajevanje, je razvidno, da **naših pripomb niste upoštevali**. Predlagana ureditev zaposlovanja strokovnih delavcev v športnih organizacijah ostaja enaka, s to razliko, da bo sedaj minister, pristojen za šport, s sklepom določil, kateri študijski program oziroma njegova smer daje kompetence na področju športa in ustreza merilom iz predvidenega podzakonskega predpisa. Zakon torej še vedno določa stopnjo izobrazbe in športno smer študija, katera točno je ta smer, pa bo določil minister za šport s podzakonskim aktom.

Težava ostaja v tem, da je samo tako izobražen kader lahko v delovnem razmerju v športni organizaciji, če dela z otroki, mladimi, invalidi ali starejšimi. Če te izobrazbe nima, ima pa ustrezno strokovno usposobljenost, pa ravno tako lahko dela v športni organizaciji, temveč zgolj kot samostojni športni delavec (torej s.p.), ne more pa biti v delovnem razmerju. Torej vse ostaja enako kot v prvotnem predlogu zakona.

Potencialno težavo z inšpekcijo, ki smo jo navedli v našem dopisu z dne 25. 2. 2016, pa ste rešili na način, da ste predvideli izjemo od splošne delovno pravne ureditve, kot jo določa Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1). **Z zasebnim športnim delavcem ali poklicnim športnikom, ki je vključen v sistem socialnega zavarovanja za poln delovni čas, naj bi se po novem lahko ne glede na določbe ZDR-1 in ne glede na obstoj elementov delovnega razmerja sklenila pogodba o delu. To se nam ne zdi možna alternativna rešitev.**

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) je v dopisu, ki ga je že maja 2016 posredovala na MIZŠ in v vednost na MDDSZ, opozorila na nevarnost vnosa take določbe v pravni red, saj bi lahko predstavljala nevaren precedens na področju celotnega trga dela in nadaljnjega urejanja delovnih razmerij. Hkrati pa razumejo, da v dejavnosti športa obstajajo določene specifičnosti, ki jih je pri urejanju delovno pravnega položaja športnikov potrebno upoštevati. Poudarili pa so, da je treba rešitve iskati v okviru socialnega dialoga ter da morajo vse morebitne izjeme biti dogovorjene s sindikati.

Z mnenjem ZSSS se strinjamo. **Predlagamo, da skupaj s sindikati poiščete sprejemljive rešitve izjem od delovno pravne zakonodaje, ki bi veljale na področju športa, kot res specifičnem področju in sicer tako za poklicne športnike, kot tudi za strokovne delavce v športu.**

AD 2

Možnost odškodnin za prestop otrok iz ene v drugo športno organizacijo je bila v prejšnji različici predloga zakona urejena primerneje, saj jih za otroke do 15 leta ni predvidevala. V sedanjem predlogu pa je po naši oceni sporen četrti odstavek 38. člena, ki dopušča, da so pravila nacionalnih športnih organizacij pravno nad zakonskimi določili. Športne organizacije ravno za "vzgojo" športnikov pridobijo večinoma javna sredstva in bilo bi krivično ta sredstva zahtevati nazaj od otroka, ki iz kateregakoli razloga želi zamenjati športno organizacijo. Zato ponavljamo naš predlog, da se otrokom do 15 let odškodnine ne zaračunavajo.

AD3

Posebej opozarjamo na institut varuha pravic športnikov, kot ga opredeljuje 91. člen predloga zakona. Niti zakonska določba, niti njena obrazložitev ne dajeta odgovora na vprašanje njegovega statusa, njegovih nalog in pristojnosti. Predlog zakona ga opredeljuje le kot "skrbnika" pravic, pri čemer niti iz pravne teorije niti sodne prakse ni razvidno, kaj naj bi takšen skrbnik sploh počel, kdo in v katerih primerih naj bi ga angažiral, kdo zagotovil sredstva za njegovo delovanje itd. Prepričani smo, da vas bodo na navedene nedorečenosti opozorili drugi državni organi, mi pa opozarjamo na to vprašanje v izogib zamenjavam s posebnim varuhom, ki ga predvideva drugi odstavek 159. člena Ustave RS.

Prosimo, da nam pojasnite razloge za kršitev Resolucije o normativni dejavnosti in za spremembo svojega stališča glede javne razprave ter da se opredelite do odprtih vprašanj, na katera opozarjamo. Vaš odgovor pričakujemo v 20 dneh od prejema tega dopisa.

Lep pozdrav

Vlasta Nussdorfer
varuhinja človekovih pravic

